

Camelia IVAN DUICĂ

**DIN ISTORIA REZISTENȚEI ANTICOMUNISTE DIN
BANAT. ORGANIZAȚIA DR. LIVIU VUC
(1948-1952)**

The History of the Anticommunist Resistance in Banat.
The Organisation of Dr. Liviu Vuc (1948-1952)

For many years, after World War II, the Banat region was a centre of armed resistance against communism. One of the organizations that fought against the communist authorities illustrated itself under the leadership of Dr. Liviu Vuc. The group was constituted in October 1948, and Iosif Hlobil, Virgil Atnagea, Anton Atnagea, Ștefan Drăgan, Ioan Beg were among its members.

The main goal of the organization was the fight against communism. The majority of its members were formerly adherents of the so-called Legion of the Archangel Michael, a Romanian fascist party. Their main area of combat was Zorlențu Mare. The group will be annihilated in several stages by repeated actions undertaken by Securitate troops. The last free member of the group, Ioan Beg, will be taken into custody only as late as 1958. The verdicts pronounced by the communist tribunals varied according to the "guilt" of each of the members of the group: capital punishment or years of hard detention.

Introducere

Subiect tabu până în 1989, rezistența armată anticomunistă din România reprezintă în zilele noastre unul din cele mai cultivate domenii de cercetare din istoria contemporană a țării noastre. Interesul enorm pentru acest aspect până nu demult așa de puțin cunoscut¹ este cât se poate de firesc, având în vedere necesitatea de a se răspunde la întrebarea dacă societatea românească a rezistat (cum a rezistat) în fața asaltului comunist. Într-o „întrecere” între statele din estul Europei în ceea ce privește intensitatea rezistenței față de impunerea modelului sovietic, țara noastră era menționată printre „codașe”. Lăsând la o parte faptul că acest gen de abordare nu este dintre cele mai fericite, au existat autori români care au considerat că poate fi

¹ Generațiile mai tinere luau cunoștință mai mult din filme (gen *Operațiunea „Autobuzul”*) de existența după război a unor „bandiți” care au fost combătuți de „eroicele” organe de ordine comuniste spre liniștea „poporului”. Unele din filme ilustrează chiar fapte care s-au petrecut aievea, însă „interpretate” într-un mod specific.

recuperat terenul pierdut prin exaltarea fără nici un exercițiu critic a acestei rezistențe armate, prin utilizarea unor termeni (război de gherilă, trupe de partizani, mișcare națională de rezistență) care nu sunt întotdeauna cei mai potriviți². Pornindu-se practic de la zero în 1990, primele etape s-au concentrat, firesc, în direcția unui efort recuperator. În primul rând memoriile supraviețuitorilor, apoi dosarele penale păstrate în arhivele instanțelor militare și, mai nou, arhivele Securității, au oferit materialul necesar pentru reconstituirea faptelor. Noutatea informațiilor și lipsurile inerente unei acțiuni aflate încă la început a făcut să predomine un timp publicarea de documente ca atare. Însă tot mai multe studii realizează o abordare critică a documentelor și mărturiilor, încercând să surprindă amploarea fenomenului, scopurile organizațiilor anticomuniste, programul lor politic, formele de luptă, legăturile dintre ele, eventuala colaborare la nivel național, structura lor organizatorică, rolul persoanelor de sprijin, încercându-se încadrarea lor justă în marile categorii ale războiului neconvențional. De asemenea, s-a căutat identificarea formelor prin care organele de represiune au combătut aceste organizații, felul în care luptătorii anticomuniști erau prezentați de propaganda oficială. Semnalarea unor evenimente puțin sau deloc cunoscute merge, prin urmare, mână în mână, cu exegeza critică a acestora, iar bibliografia subiectului a căpătat consistență³. De tot importante rămân însă dosarele întocmite de organele de represiune, aflate într-o cantitate impresionantă, din care, permanent, aflăm noi și noi informații.

În zona Munților Banatului s-au desfășurat unele dintre cele mai intense mișcări de rezistență armată din România. Alături de aspectul montan al zonei, alte argumente vin să explice acest fenomen. Este vorba de bogăția locuitorilor zonei, mult mai înstăriți decât în alte părți ale țării, și, prin urmare, mai afectați de „reforme” introduse de puterea comunistă. De asemenea, din vremurile Imperiului habsburgic se păstrasera în Banat un regim de libertăți care dezvoltaseră o conștiință civică superioară. Oamenii se revoltă pentru că vechea rânduială a satelor este agresată în mod barbar, iar frunțașii acestora, sau oricine este urmărit de organele de represiune, își caută refugiul în munți, de unde vor iniția mișcări de rezistență. Exista, pe de altă parte, o solidaritate superioară între oamenii locului, fie pe baza legăturilor de rudenie, fie uneori veritabile relații patron – client. Există numeroase cazuri când frunțașii satului își găsesc refugiul la foștii slujitori, care continuă să-i sprijine prin toate puterile lor, deși puterea comunistă încerca să-i convingă

² O abordare „iconoclastă” a problemelor menționate a realizat-o Liviu Bejenaru în articolul *Să lupți pentru a muri*, în *Dosarele istoriei*, an. VII, nr. 12 (76), 2002, p. 16-26.

³ Cărțile și studiile apărute pe această temă sunt prea numeroase pentru a fi menționate aici. Dat fiind scopul articolului de față, de prezentare a unor informații inedite din dosarele Securității, am făcut numai un minimum necesar de trimiteri la alte lucrări.

că pentru ei face „revoluția”. Aceste solidarități erau atât de puternice, încât cei care ajutau forțele de represiune erau uciși fără prea multe menajamente. Se pare că în zona Banatului au existat cele mai multe „pedepse” de acest fel. Fostă zonă de graniță a stăpânirii chesaro-crăiești, unde au luat ființă regimente grănicerești care s-au acoperit de glorie pe multe câmpuri de bătălie, Banatul a păstrat un specific al spiritului militar, iar proximitatea cu spațiul sârbesc a atras ceva din vocația de partizani a acestui popor, poate și în spiritul de vendetă care s-a manifestat uneori. Nu trebuie uitată nici componenta legionară, aici fiind una din cele mai puternice organizații, care a beneficiat de aportul legionarilor parașutați de germani la sfârșitul anului 1944⁴. În munți grupurile nu s-au constituit câtuși de puțin pe criterii politice sau religioase. Erau deopotrivă maniști, liberali, legionari, ortodocși, greco-catolici. Însă s-a încercat în anumite momente să se folosească contactele legionarilor pentru a se stabili o coordonare la nivel național.

Banatul se poate mândri cu doi eroi legendari ai rezistenței armate: colonelul Ion Uță și Spiru Blănaru⁵. Însă, alături de ei există și alte grupuri care, timp de aproape 15 ani (1947-1962) au activat în această zonă. Unul dintre acestea a fost cel condus de dr. Liviu Vuc. Fiind mai puțin cunoscută, am ales să prezentăm activitatea acestei organizații în rândurile care urmează, având drept principale surse de informare cele două fonduri penale

⁴ După măsurile legate de înființarea comisiei pentru trierea legionarilor (decretul 23987 din 1944) și tratativele purtate de Nicolae Pătrașcu cu reprezentanții Partidului Comunist (iulie-august 1945), prin care un număr important de legionari au intrat în rândurile P.C.R., teroarea la adresa membrilor și simpatizanților Gărzii de Fier s-a mai atenuat, pentru a fi reluată cu și mai mare vigoare în a doua jumătate a anului 1947, în condițiile asaltului final al comuniștilor pentru preluarea integrală a puterii. Tocmai de aceea, dintre fugarii din munți, un număr apreciabil au fost legionari. Mulți erau, cum am spus, dintre cei parașutați la sfârșitul anului 1944 de germani, dispunând și de armament. Acțiunile realizate de proaspăt înființata Securitate împotriva legionarilor erau motivate de pericolul potențial pe care aceștia îl reprezentau pentru puterea comunistă prin organizarea și disciplina lor. Așa că au fost loviți fără cruțare.

⁵ Lucrarea *Rezistența anticomunistă din Munții Banatului în documente (Rezistența..., București)*, selecția documentelor și îngrijirea ediției Miodrag Milin, București, 2000, 272 p., le este închinată în cea mai mare parte. Tot profesorul Milin este coordonatorul volumului *Rezistența anticomunistă din Munții Banatului (Zona Mehadia-Iablanița-Brezova). Interviuri și evocări*, Timișoara, 2000, 127 p. Pentru o imagine de ansamblu asupra diverselor grupări armate din această zonă vezi Camelia Duică, *Rezistența armată din Banat*, în *Dosarele istoriei*, an VII, nr. 12 (76), 2002, p. 42-45. Merită amintite grupările conduse de Ion Uță (1947-1949), general Toma Radu (1948), Buracu, Dumitru Ișfănuț, Mutașcu Dumitru, Gheorghe Urdăreanu, frații Duicu („Boieru”), preotul Rațec Iosif, Aurel Vernichescu (1947-1949), Spiru Blănaru (1947-1949), Nicolae Popovici-Nicolae Doran (1948-1950), comandorul Petru Domășneanu (1948-1949), Gheorghe Ionescu (1949-1950), Petru Ambruș (1949-1950), frații Blaj, (1948), Ioan Târziu (1947-1954), Ion Banda (1962) și, desigur, Liviu Vuc.

consistente, întocmite de organele de represiune și intrate în custodia Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Organizația s-a constituit în octombrie 1948 în zona comunei Zorlențu Mare, regiunea Timișoara. Bănuind că va fi arestat din cauza legăturilor pe care le avea cu mișcarea legionară, în care se înscrișese din 1935, doctorul Liviu Vuc fugie de acasă chiar din momentul în care organele de stat i-au pus în vedere să se prezinte la Securitatea din Reșița⁶. La început a fost fugar izolat, ulterior a reușit încheierea unui grup armat, ce avea în componență următorii membri: Iosif Hlobil, Virgil Atnagea, Anton Atnagea, Ștefan Drăgan și Ioan Beg. Cunoscut în întreaga regiune datorită calității sale de medic, Vuc reușește să păstreze contacte strânse cu locuitorii din Zorlențu Mare, care asigură hrana și adăpostul atât de necesare membrilor organizației⁷. Odată constituit, neavând cale de întoarcere, micul grup își propune să lupte prin toate mijloacele împotriva regimului de „democrație populară”⁸. Activitatea sa urma să fie circumscrisă și coordonată acțiunilor mai largi pe care legiunea urma să le desfășoare. În acest scop, la sfârșitul anului 1948 are loc o întâlnire cu Mezin Martin și Traian Blag, frunțași legionari din Banat, în comuna Brebu, la rândul lor fugari urmăriți de Securitate. Discutându-se despre situația internațională, se ajunge la concluzia că „se va dezlănțui un nou război și că regimul din țara noastră va fi înlocuit cu un regim capitalist”⁹, fapt care e evident ar fi favorizat în mod considerabil acțiunile locale de rezistență armată. Pentru a menține unitatea grupului, dr. Liviu Vuc a căutat să păstreze această speranță vie și să imprime membrilor rigori disciplinei legionare.

Armamentul grupării

În rând cu alte grupuri de „bandiți”, și organizația lui Liviu Vuc a avut în dotare un număr de arme. Astfel, până în momentul arestării, conducătorul grupului a deținut un pistol automat sovietic cu două încărcătoare și aproximativ 100 cartușe, un pistol Parabelum cu două încărcătoare și 16 cartușe, două grenade ofensive, un binoclu tip militar, o busolă „Besard” și un aparat de radio recepție cu baterie. De asemenea, a mai avut și două arme de vânătoare de calibru 16, respectiv 12, fiecare cu muniția

⁶ Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (A.C.N.S.A.S.), fond Penal, dos. nr. 132, vol. 2, f. 150-156. Proces-verbal, Vuc Liviu, din 17 decembrie 1952.

⁷ A.C.N.S.A.S., fond Penal, dos. nr. 131, vol. 1, f. 131 verso.

⁸ Membrii organizației așteptau dezlănțuirea de către americani a unui nou război împotriva U.R.S.S. și a țărilor de „democrație populară”.

⁹ A.C.N.S.A.S., fond Penal, dos. nr. 131, vol. 1, f. 132.

aferentă¹⁰. Ștefan Drăgan a posedat un pistol automat P.P.S., 100 cartușe, 2 grenade și un pistol de buzunar calibrul 6,35 cu muniția necesară¹¹. La încadrarea sa în organizație a mai primit de la Vuc Liviu circa 10 cartușe pentru pistolul P.P.S., 2 grenade și 10 grame de otravă¹². Beg Ioan a fost înarmat cu un pistol automat Daimler Puch, cu 30 de cartușe, precum și cu un cuțit confecționat dintr-o baionetă militară. Hlobil Iosif avea asupra sa un pistol automat Deimler Puch, un pistol sovietic T.T., două grenade (defensivă și ofensivă)¹³, iar Dimcea Noilă o armă Z.B. cu muniția respectivă¹⁴. Favorizatorul Ioan Cioca a primit spre păstrare un pistol de rachetă cu muniția aferentă¹⁵. Aceste arme nu puteau fi folosite decât în cazul în care grupul ar fi fost atacat de trupele de Securitate pentru a favoriza retragerea, în nici un caz pentru a desfășura acțiuni militare ample. De altfel, gruparea era restrânsă și ca număr de membri. În același timp însă, membrii organizației se pregăteau și pentru a face față unor provocări mai mari, în condițiile (eventuale) ale declanșării unui război și ale unificării cu alte grupuri de rezistență.

Strategii de supraviețuire a grupului (1950-1953)

Aflând că gruparea Ion Uță¹⁶ a fost în parte distrusă de către organele de stat și că un cetățean din comuna Rugi s-a întâlnit cu rămășițe din această organizație, Liviu Vuc a trimis, în anul 1949, pe Iosif Hlobil cu misiunea de a-i contacta. Deși a avut o întâlnire cu Duicu Nistor¹⁷ și Ghiță Cristescu¹⁸, amândoi foști membri în gruparea Uță, aceasta nu a avut nici un rezultat, Vuc Liviu răzgândindu-se între timp în privința colaborării¹⁹. În continuare, el caută să instruiască membrii de sub comanda sa și, văzându-se urmărit de către organele de stat, se ascunde în jurul muntelui Semenici, la locul denumit “Groposu”, loc ce se găsește la circa 6 km de comuna Văliug.

¹⁰ *Ibidem*, f. 45.

¹¹ *Ibidem*, vol. 2, f. 2-18.

¹² *Ibidem*, vol. 1, f. 46.

¹³ *Ibidem*, fond Penal, dos. nr. 132, vol.4, f. 36.

¹⁴ *Ibidem*, fond Penal, dos. nr. 131, vol.1, f.132.

¹⁵ *Ibidem*, vol. 2, f. 2-18.

¹⁶ Despre activitatea organizației conduse de colonelul Ioan Uță vezi *Rezistența...*, București, doc.5 (p. 47 - 62), 9 (p. 78-80), 10 (p. 35-36), 11 (p. 83-84), 20 (p.105-111), 23 (p. 119), 36 (p. 171), 43 (p.183-184), 45 (p.190-192).

¹⁷ *Rezistența...*, București, p. 192. După moartea lui Uță, frații Duicu se regrupează într-o nouă organizație. Vezi și Camelia Duică, *op. cit.*, p. 44.

¹⁸ *Rezistența...*, București, p. 41, 45-71, 125, 132, 187.

¹⁹ A.C.N.S.A.S., fond Penal, dos. nr. 131, vol.1, f.45.

Doi dintre colaboratorii săi, Ștefan Drăgan și Ioan Beg au avut o existență oarecum separată de ceilalți membri. Din octombrie 1950 și până în mai 1951, Ștefan Drăgan a stat fugăr uneori singur, alteori împreună cu Ioan Beg, în jurul comunei Zorlențu Mare sau pe la diferiți favorizatori. Prin luna mai 1951, cei doi l-au găsit pe Liviu Vuc la muntele “Groposu” și au stat împreună aproximativ patru-cinci zile²⁰. În luna octombrie 1951 atât Ștefan Drăgan cât și Ioan Beg s-au despărțit de Liviu Vuc și au stat la sălașul lui Ion Cioca²¹. La 7 decembrie 1951 s-au întâlnit din nou cu Liviu Vuc plecând împreună în comuna Delinești unde au fost găzduiți de către Lorinț Gheorghe, până la sfârșitul lunii februarie 1952²². Cât timp au locuit la acesta au fost alimentați de către Dumitru Lungu²³.

În primăvara anului 1952, când grupul poposește la un sălaș din apropierea satului Ezeriș, sunt surprinși de către organele de miliție. Vuc Liviu deschide foc automat asupra lor dând astfel posibilitatea celorlalți membri ai grupării să se refugieze în pădure²⁴. Majoritatea grupului s-a reunit apoi la sălașul lui Ioan Cioca, de unde au fost nevoiți să plece în august 1952, fiind surprinși de organele de miliție. De la 10 septembrie până la 6 decembrie 1952 când a fost arestat, Ștefan Drăgan a fost găzduit de Nicolae Miloș²⁵. În cursul verii membrii grupării se ascundeau mai mult pe la stânele situate la locul numit “Groposu”, în apropiere de Muntele Semenice. Se mai ascundeau și în regiunea de sălașe aparținând de comunele: Zorlențu Mare, Scăiuș, Zgribești, Rugi, Delinești, Furliuș și alte comune din jur care aparțin de raioanele: Caransebeș, Lugoj și Reșița. Cele mai multe alimente le primeau de la părinți, soții și frați, prin contact direct cu aceștia sau prin intermediari. Pe timpul iernii se ascundeau în adăposturi săpate sub pământ. Un asemenea adăpost a fost descoperit de Securitate la data de 4 mai 1953, la locul numit “Codru” într-o pădure tânără și deasă, situată în zona de sălașe aparținând comunei Zorlențu Mare²⁶.

În urma unei acțiuni informative efectuată în cursul lunii august 1952 de către organele de Securitate în colaborare cu Miliția, a fost întreprinsă o acțiune operativă într-o pădure din raza raionului Reșița, unde a fost prins Virgil Atneaga. În urma anchetării acestuia a rezultat locul unde se ascundea

²⁰ *Ibidem*, f. 132, verso.

²¹ Sălașele erau locuințe temporare folosite de locuitorii zonei când stăteau mai multe zile pentru a supraveghea vitele la păscut. Foarte numeroase, ele au constituit adăposturi ideale pentru toate grupurile de luptători (vezi *Rezistența...*, București, *passim*).

²² *Ibidem*, f. 46.

²³ *Ibidem*, f. 132, verso.

²⁴ A.C.N.S.A.S., fond Penal, dos. nr. 131, vol.2, f. 2-18.

²⁵ *Ibidem*, fond Penal, dos. nr. 132, vol.4, f. 54-58.

²⁶ *Ibidem*, fond Documentar, dos. nr. 36, f. 64-65

Anton Atnăgea, care a fost prins în urma unei acțiuni operative. La data de 6 decembrie 1952 au fost prinși Liviu Vuc și Ștefan Drăgan²⁷.

Acțiunea informativ-operativă pentru capturarea rămășițelor grupării Vuc Liviu (1953-1958): Hlobil Iosif și Beg Ioan

După depistarea grupării Vuc Liviu ce a activat în împrejurimile comunei Zorlențu Mare, regiunea Timișoara, au rămas nearestați fugarii Ioan Beg și Iosif Hlobil. În cadrul măsurilor luate de Securitate pentru prinderea lor, a fost recrutată Floarea Beg, soția lui Ioan Beg. Aceasta va fi pregătită și “prelucrată” de către fostul Grup Operativ al Direcțiunii Regionale Timișoara²⁸. După delimitarea și fixarea obiectivelor în problema “Bande” între organele de securitate și miliție, fugarii Iosif Hlobil și Ioan Beg au rămas în competența miliției. Din materialul informativ furnizat de Floarea Beg a rezultat că principala persoană de sprijin al celor doi este Floarea Dimcea, ruda lui Iosif Hlobil²⁹. Aceasta va fi reținută și cercetată informativ la sediul Direcțiunii Regionale, în timpul anchetei recunoscând legăturile avute cu fugarii. Totodată, Floarea Dimcea mai recunoaște că în ziua de 20 august va avea o nouă întâlnire cu cei doi, la sălașul ei³⁰.

Prinderea lui Iosif Hlobil

Pe baza informațiilor obținute s-a format o echipă compusă din nouă cadre: trei din partea Direcției Generale a Miliției, cinci din Trupele de Securitate, unul din Direcțiunea Regională a Securității Timișoara și unul din cadrul Raionului de Miliție Caransebeș. Floarea Dimcea urma să se întâlnească cu Ioan Beg și Iosif Hlobil în seara zilei de 20 august 1953 în apropierea sălașului ei, de unde trebuia să-i invite la masă. Pentru a ușura prinderea fugarilor în viață, s-a dat femeii un narcotic ce urma să fie pus de ea în mâncare.

Conform planului de acțiune, echipa constituită pleacă în noapte de 18/19 august 1953 din comuna Zorlențu Mare, camuflată în carul lui Ioan Dimcea. După intrarea fugarilor în sălaș, la orele 19,45, acesta va fi înconjurat complet de echipa organelor de urmărire. Între timp, Ioan Beg a ieșit din curte pentru a controla ieșirea din sălaș și, la o distanță de 7 metri, unde fuseseră postate două cadre din echipă, trage două focuri de pistol.

²⁷ *Ibidem*, fond Penal, dos. nr. 132, vol.4, f. 36

²⁸ *Ibidem*, f. 30. Pentru lupta împotriva „bandiților” a existat Comandamentul Unic Timiș al trupelor de Securitate (înființat în data de 23 ianuarie 1949, *Rezistența...*, București, p. 100).

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ *Ibidem*, f. 36.

Aceștia ripostează tot cu două focuri de armă, însă fără a-l lovi. Ioan Beg reușește să dispară prin aruncarea a două grenade în direcții diferite. La auzul focurilor Iosif Hlobil iese din sălaș alimentându-și pistolul automat, dar la scurt timp el este împușcat de un sergent de la trupele de securitate. Iosif Hlobil, deși a supraviețuit timp de 6 ore în perfectă stare de conștiență, fiind cercetat, nu a dat nici o informație³¹.

La sfârșitul operațiunii s-a apreciat că acțiunea informativă pentru prinderea celor doi fugari a fost bine dirijată creând toate condițiile pentru lichidarea lor. Faptul că Ioan Beg a reușit să scape în timpul acțiunii se explică doar printr-o insuficientă organizare și pregătire minuțioasă. Planul de acțiune s-a bazat numai pe o singură variantă și anume aceea de atragere a celor doi la sălaș și narcotizarea lor. Nu s-au prevăzut și nu s-a ținut seama și de alte situații precum: să nu accepte să vină la sălaș sau să nu primească să li se prepare mâncarea, etc. Aceasta explică de ce gestul lui Ioan Beg a produs surpriză printre organele de urmărire, care, pentru moment nu au știut cum să reacționeze

Prinderea lui Ioan Beg

Pentru prinderea lui Ioan Beg, ultimul rămas din gruparea condusă de Dr. Vuc Liviu, s-au luat următoarele măsuri: reactivarea lui Petru Lorent³² și a Floarei Beg, activizarea posturilor de miliție prin patrulare și posturi de pândă. De asemenea, pentru preîntâmpinarea unei eventuale acțiuni de răzbunarea a lui Ioan Beg asupra Floarei Dimcea și Ioan Dimcea, care au ajutat la prinderea lui Iosif Hlobil, s-a luat măsuri de mutare temporară a lor din comuna Zorlențu Mare³³. În cursul anului 1954, organele de miliție au întreprins o acțiune pentru prinderea lui Ioan Beg la data de 8 august 1954,

³¹ *Ibidem*, f. 30.

³² Petru Lorinț este născut la 6 mai 1922 în comuna Delinești. În luna aprilie 1952 a întreținut legături în mod indirect cu Dr. Liviu Vuc, prin persoana de sprijin Dumitru Lungu din Delinești, de la care a primit în păstrare mai multe cărți ale dr. Vuc precum și două arme de vânatoare. După prinderea majorității membrilor organizației conduse de Liviu Vuc, la 10 decembrie 1952, auzind că a fost căutat acasă de către organele de stat a dispărut de la domiciliu întreținându-se ca fugar. Întrucât Grigore Bugarin, unchiul lui Petru Lorinț, de profesie funcționar de stat și poet era singurul intelectual din familie, organele de stat au ajuns la concluzia că acesta poate avea influență hotărâtoare asupra nepotului, în sensul de a-l convinge să se predea de bună voie. Fiind funcționar de stat, el însuși putea avea neplăceri de pe urma lui Lorinț. După 6 zile de la „prelucrare”, Grigore Bugarin s-a prezentat cu nepotul său la Sediul Grupului din Caransebeș, venind cu el, pentru a nu fi observat, prin locuri dosnice și pe timp de noapte, pentru a da referințe despre Ioan Beg. Vezi A.C.N.S.A.S., fond Penal, dos. nr. 132, vol. 4, f. 61-64.

³³ *Ibidem*, f. 30.

acțiune întreprinsă pe bază de plan de acțiune și în raport cu materialul informativ. Toate acțiunile care s-au mai întreprins pe parcursul acestui an s-au soldat cu un rezultat negativ³⁴.

Ioan Beg și-a făcut un adăpost la locul numit "Măgura", în comuna Ezeriș, unde a stat până în toamna anului 1955, fiind alimentat de Ioan Cață (care este arestat la începutul iernii 1953 pentru deținere ilegală de armament). În toamna anului 1955, adăpostul fiind identificat de autorități, el pleacă la hotarul comunei Delinești³⁵. Din toamna anului 1953 și până la începutul anului 1958 s-au luat mai multe măsuri informativ operative pentru prinderea ultimului membru al fostei grupări condusă de Dr. Liviu Vuc, Ioan Beg, însă fără rezultat pozitiv. Totuși, în urma punerii la punct a unei rețele informative și a întocmirii unui plan de acțiune, în ziua de 17 decembrie 1958, Ioan Beg a fost imobilizat și dezarmat în urma unei lupte serioase cu trei ofițeri de securitate³⁶.

Condamnarea grupului „dr. Liviu Vuc”

Membrii organizației „dr. Liviu Vuc” au fost judecați de Tribunalul Militar Teritorial Timișoara. Conducătorul grupului a fost condamnat prin Sentința nr. 68/1953 la muncă silnică pe viață și confiscarea averii pentru crima de uneltire contra securității interne și externe a R.P.R. Sentința a rămas definitivă prin respingerea recursului de către Tribunalul Militar pentru Unități M.A.I., prin decizia 468 din 16 iulie 1953³⁷. Cererea de revizuire a Sentinței nr. 68/1953 introdusă de Liviu Vuc a fost respinsă ca neîntemeiată prin Încheierea din 26 octombrie 1955³⁸. Prin Decizia nr. 2534 din 28 decembrie 1955 se respinge recursul declarat de Liviu Vuc (deținut în Penitenciarul Aiud), împotriva Încheierii din 26 octombrie 1955, sentința rămânând definitivă³⁹.

Ștefan Drăgan a fost condamnat, tot prin Sentința nr. 68/1953, la 25 ani muncă silnică și confiscarea averii pentru crima de uneltire contra ordinii interne și externe a R.P.R. și 8 ani închisoare corecțională pentru deținere de arme militare fără autorizație⁴⁰. Rejudecat, prin Sentința nr. 772/1959, este condamnat la moarte, cu confiscarea totală a averii personale. Prin Decizia

³⁴ *Ibidem*, f. 26.

³⁵ *Ibidem*, vol. 1, f. 47-51.

³⁶ *Ibidem*, vol. 4, f. 12. Adresă a M.A.I., Direcția Regională Timișoara, nr. 350 din 20 decembrie 1958 către Direcția a III-a București.

³⁷ *Ibidem*, dos. nr. 131, vol. 7, f. 57.

³⁸ *Ibidem*, vol. 4, f. 281-282.

³⁹ *Ibidem*, f. 275-276.

⁴⁰ *Ibidem*, dos. nr. 132, vol.5, f. 140.

Tribunalului Suprem, Colegiul Militar, nr. 340 din 27 iunie 1959 s-a respins recursul introdus de Ștefan Drăgan ca fiind neîntemeiat. În ședința publică din 21 septembrie 1959, Prezidiul M.A.N. a respins cererea de grațiere, sentința rămânând definitivă și executorie. Ștefan Drăgan a fost executat la 29 septembrie 1959⁴¹.

Ioan Beg a suferit trei condamnări în perioada 1951-1959. Prin Sentința nr. 4499 din 10 decembrie 1951, a fost condamnat la 3 ani închisoare. În 1954, prin Sentința nr. 178, dată de Tribunalul Popular Raional Caransebeș, a fost condamnat, în contumacie, la 20 ani muncă silnică și 5 ani degradare civică⁴². Prin Sentința nr. 772/1959, dată de Tribunalul Militar al Regiunii III Militare Cluj, a fost condamnat la moarte, cu confiscarea totală a averii personale. Prin Decizia Tribunalului Suprem, Colegiul Militar nr. 340 din 27 iunie 1959 s-a respins recursul ca fiind neîntemeiat. Prezidiul Marii Adunări Naționale, în ședința din 21 septembrie 1959 a respins cererea de grațiere introdusă de Ioan Beg, sentința rămânând definitivă și executorie⁴³.

În lot au fost incluse și o serie de persoane de sprijin care au suferit și ele condamnări drastice. Astfel, Ioan Cioca a fost prevenit la 20 februarie 1953 pe baza mandatului de arestare nr. 63 din 4 februarie 1953, emis de Tribunalul Militar Teritorial Timișoara⁴⁴. Prin Sentința nr. 68/1953 a fost condamnat la muncă silnică pe viață și confiscarea averii⁴⁵. Rejudecat, prin Sentința nr. 772/1959, el a fost condamnat la moarte cu confiscarea totală a averii personale. Prin Decizia Tribunalului Suprem, Colegiul Militar, nr. 340 din 27 iunie 1959, s-a respins recursul introdus de Ioan Cioca. Prezidiul Marii Adunări Naționale, în ședința din 21 septembrie 1959, a respins cererea de grațiere, sentința rămânând definitivă și executorie⁴⁶. Ioan Cioca a fost executat la 29 septembrie 1959⁴⁷.

Ioan Cață a fost condamnat la moarte, cu confiscarea totală a averii, prin Sentința nr. 772 din 11 iunie 1959. Prin Decizia nr. 340 este respins recursul declarat de Ioan Cață împotriva Sentinței 772. Prezidiul Marii Adunări Naționale, prin Decretul nr. 365/21 septembrie 1959 a comutat pedeapsa cu moartea în muncă silnică pe viață⁴⁸. Beneficiind de dispozițiunile articolului 7 din Decretul nr. 5/1963, i se transferă pedeapsa în

⁴¹ *Ibidem*, f. 88.

⁴² *Ibidem*.

⁴³ *Ibidem* vol.2, f. 62 f-v.

⁴⁴ *Ibidem* vol. 5, f. 6.

⁴⁵ *Ibidem* f. 23.

⁴⁶ *Ibidem* dos, nr.131, vol.1, f. 123 f.v-134 f.v.

⁴⁷ *Ibidem*. f. 29.

⁴⁸ *Ibidem*. f. 23.

25 ani muncă silnică⁴⁹. Ioan Cață a fost pus în libertate, fiind grațiat, la 1 august 1964⁵⁰.

Martin Bugarin, prin Sentința nr. 37 din 30 ianuarie 1953 este condamnat la 8 ani închisoare corecțională, 2 ani interdicție corecțională și confiscarea averii. Sentința a rămas definitivă prin respingerea recursului de către Tribunalul Militar pentru Unitățile M.S.S. prin Decizia nr. 352 din 10 iunie 1953⁵¹. Rejudecat, este condamnat la moarte prin Sentința nr. 772/1959.

Simion Bugarin, Crina Petru și Dumitru Ciuciuna au fost condamnați prin Sentința nr. 772 din 11 iunie 1959 la 25 ani muncă silnică, cu confiscarea totală a averii personale pentru “favorizare la crima de acte de teroare”. Prin Decizia nr. 340 recursurile declarate de cei trei împotriva Sentinței nr. 722 au fost respinse⁵². În ziua de 17 aprilie 1964 au fost puși în libertate prin grațierea restului de pedeapsă conform Decretului 176/1964⁵³.

Petru Ștefoni și Martin Dimcea, au fost condamnați în cadrul Sentinței nr. 772, la 20 ani muncă silnică și confiscarea totală a averii personale. Prin Decizia nr. 340 este respins recursul declarat de cei doi împotriva acestei sentințe⁵⁴. În zilele de 26, respectiv 22 iunie 1964, Petru Ștefoni și Martin Dimcea au fost puși în libertate, fiind grațiați.

Gheorghe Beg, Maria Drăgan și Ioan David au fost condamnați, prin Sentința nr. 772, la 18 ani muncă silnică și confiscarea totală a averii. Prin Decizia nr. 340, recursurile celor trei au fost respinse ca fiind neîntemeiate⁵⁵. La 15 aprilie 1964, Maria Drăgan a fost pusă în libertate fiind grațiată de restul pedepsei⁵⁶. Ioan David a fost pus în libertate în ziua de 23 iunie 1964 prin grațierea restului de pedeapsă, conform Decretului 310/1954⁵⁷.

Tot prin Sentința nr. 772, Floarea Miloș a fost condamnată la 15 ani muncă silnică, iar Circiu Dimcea la 10 ani închisoare corecțională și confiscarea totală a averii personale, fiind eliberat la 22 iunie 1964⁵⁸. Prin Sentința nr. 68/1953 Dumitru Lungu a fost condamnat la 15 ani muncă silnică și confiscarea averii pentru “crima de favorizare”⁵⁹. A fost eliberat la 23 iunie 1964 prin grațiere, conform Decretului 310/1964⁶⁰.

⁴⁹ *Ibidem* dos. nr. 132, vol.14, f.23

⁵⁰ *Ibidem*. f. 13.

⁵¹ *Ibidem* f. 2.

⁵² *Ibidem*. vol. 1, f. 186.

⁵³ *Ibidem* vol. 6, f. 16, 42, 11.

⁵⁴ *Ibidem* f. 3.

⁵⁵ *Ibidem* vol. 7, f. 69; vol. 10, f. 20.

⁵⁶ *Ibidem* vol. 3, f. 216.

⁵⁷ *Ibidem* vol. 6, f 54.

⁵⁸ *Ibidem* vol. 7, f. 3.

⁵⁹ *Ibidem* vol. 9, f. 1.

⁶⁰ *Ibidem* dos. nr. 131, vol. 7, f. 109.

Maria Locotă a fost condamnată prin Sentința nr. 71/1953 la 5 ani muncă silnică și confiscarea averii⁶¹. În ziua de 23 ianuarie 1957 a fost pusă în libertate din Penitenciarul Miercurea Ciuc⁶².

Nicolae Miloș a fost condamnat prin Sentința nr. 71/1953 la 10 ani muncă silnică și confiscarea averii. Sentința a rămas definitivă prin respingerea recursului de către Tribunalul Militar pentru Unități M.S.S. prin Decizia 468/1953⁶³. În ziua de 3 decembrie 1962 a fost pus în libertate prin expirarea pedepsei de la Formațiunea 0957 Ostrov⁶⁴.

Prin Sentința nr. 71/1953 au mai fost condamnate și alte persoane de sprijin ca Maria Mândrea, Ștefan Hlobil, Maria Hlobil, Ioan Jura, Dumitru Miloș și Iosif Goga⁶⁵.

Lectura sentințelor date în cazul celor care au avut de-a face cu gruparea doctorului Liviu Vuc arată cât de arbitrară și subordonată comandamentelor politice era „justiția” comunistă. Este cel puțin ciudat că în 1953, adică într-o perioadă când mai existau totuși unele grupuri sau indivizi izolați, cei prinși atunci din grupul Vuc sunt condamnați cel mult la muncă silnică pe viață, în timp ce sentința 772/1959, datând dintr-o perioadă când fenomenul practic ia sfârșit, abundă în condamnări la moarte. Mai mult, unii membri ai organizației (nu toți, iar logica după care sunt aleși ne scapă) sunt rejudecați în mod aparent absurd și li se comută pedeapsa în condamnare la moarte. Ce rost avea să fie condamnat Ioan Beg la moarte în 1959, de ani buni nimic altceva decât un biet fugar, și acele persoane de sprijin, când rezistența din munți devenise deja istorie? Singura explicație este noul val de teroare care se instituie asupra României după retragerea armatei sovietice, când pentru a fi siguri că nu vor fi contestați de nimeni, comuniștii români trec la represiuni de masă. Foștii deținuți reintră în închisori sau lagăre, noi „recruți” îi urmează. Prinderea lui Beg a însemnat o adevărată mană cerească pentru organele de represiune. Unul din „ultimii mohicani” ai rezistenței armate, el întruchipa prin excelență „banditul” din munți, cel mai mare dușman al comunismului și a „poporului”. Beg, alături de câteva persoane de sprijin și foști colegi, care fuseseră judecați deja și condamnați, s-au regăsit pe aceeași bancă de acuzare pentru ca puterea comunistă să poată „demonstra” existența în continuare a „bandiților” din munți și implicit măsurile dure adoptate la nivelul întregii societăți românești. Acest lucru este demonstrat de celebrul caz al lui Ion Gavrilă Ogoranu, care, prins extrem de

⁶¹ *Ibidem* f. 67.

⁶² *Ibidem* vol. 11, f. 37.

⁶³ *Ibidem* dos. nr. 136, vol. 6, f. 44.

⁶⁴ *Ibidem* f. 3.

⁶⁵ *Ibidem* dos. nr. 131, vol.3, f.181-186.

târziu⁶⁶, cu activitate anticomunistă apreciabilă, nu a avut de suferit atât de mult ca alți luptători prinși de organele de Securitate. Represiunea din perioada 1958-1964 se sfârșise demult, altele erau timpurile, nemaifiind nevoie de condamnări spectaculoase, regimul trebuind să apară cât mai respectabil⁶⁷.

Puțin cunoscut în literatura de specialitate, grupul condus de dr. Liviu Vuc trebuie să i se acorde atenția care i se cuvine, alături de ceilalți eroi care au avut curajul să lupte cu arma în mână împotriva unui regim inuman.

București

⁶⁶ În 1976, la Cluj, când se afla în vizită la un prieten. Până atunci, timp de 20 de ani a stat ascuns în comuna Galțiu din Județul Alba.

⁶⁷ Între timp (1964) se dăduse și decretul de amnistie, iar condamnarea la moarte a lui Ogoranu (ce data din 1951) fusese prescrisă. De soarta lui s-a interesat chiar secretarul de Stat al S.U.A., Henry Kissinger, astfel că, după șase luni, Ogoranu a fost eliberat. Cu toate acestea, se pare că s-a încercat lichidarea sa prin iradiere.